

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2192051_RegNr_A-2227-789/2023

<http://www.infolex.lt/tp/2192051>

Administracinė byla Nr. A-2227-789/2023
Teismo proceso Nr. 3-62-3-00735-2023-6
Procesinio sprendimo kategorija 8.1.3

(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. rugsėjo 6 d.

Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko, Rasos Ragulskytės-Markovienės (pranešėja) ir Ernesto Spruogio (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo M. K. apeliacinį skundą dėl Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2023 m. birželio 8 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo M. K. skundą bei patikslintą skundą atsakovui Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pagėgių rinkinei dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas M. K. (toliau – ir pareiškėjas) kreipėsi į teismą su skundu, kurį patikslino, prašydamas: 1) panaikinti atsakovo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Tarnyba) Pagėgių rinktinės (toliau – ir atsakovas) 2023 m. kovo 14 d. sprendimą Nr. 23S28260 „Atsisakymas leisti atvykti kertant sieną“ (toliau – ir Sprendimas); 2) įpareigoti atsakovą pašalinti neteisėtai į atvykimo – išvykimo kontrolės sistemą įvestus duomenis, susijusius su Sprendimu.

2. Pareiškėjas nurodė, kad 2021 m. gegužės mėn. jis pateikė Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui (toliau – ir Konsulatas) dokumentus, turėdamas tikslą gauti tranzitinę vizą į Baltarusiją per Lietuvos Respublikos teritoriją. Teigė, kad jis vyko į Baltarusiją, norėdamas atlikti kasmetinį medicininį patikrinimą (duomenys neskelbtini) onkologijos centre. 2021 m. gegužės 5 d. (duomenys neskelbtini) esančiame Konsulate buvo išduota C kategorijos viza (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Viza), galiojanti iki 2026 m. balandžio 8 d. Paaiškino, kad 2023 m. sausio 3 d. pareiškėjas automobiliu įvažiavo į Lietuvos teritoriją per Černyševskojės – Kybartų pasienio kontrolės punktą (toliau – ir Kybartų PKP), siekdamas vykti į (duomenys neskelbtini) onkologijos centrą. Tą pačią dieną jis išvyko iš Lietuvos teritorijos. Pareiškėjas, 2023 m. sausio 6 d. siekdamas grįžti į savo gyvenamąją vietą Kaliningrado srityje, per Medininkų pasienio kontrolės punktą bandė patekti į Lietuvos teritoriją, tačiau Tarnyba neleido jam to padaryti, atsisakymo leisti vykti motyvus išdėstydamą 2023 m. sausio 6 d. atsisakyme leisti atvykti kertant sieną Nr. 23S2109. Pareiškėjas teigė, kad 2023 m. sausio 6 d. atsakovo sprendimą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui (toliau – ir VAAT). 2023 m. kovo 8 d. pareiškėjui buvo leista įvažiuoti į Lietuvos teritoriją per Kybartų PKP, kad jis turėtų galimybę dalyvauti VAAT vykstančiame teismo posėdyje. Kitas teismo posėdis buvo paskirtas 2023 m. kovo 15 d. 2023 m. kovo 14 d. pareiškėjui atvykus į pasienio punktą ir pateikus Tarnybos pareigūnams Vizą bei šaukimą atvykti į VAAT vykstantį posėdį, buvo priimtas Sprendimas, draudžiantis atvykti į Lietuvos teritoriją. Sprendimas grindžiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai gali būti įleidžiami per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją nepaprastosios padėties metu, nustatymo“ (toliau – ir Nutarimas) ir aplinkybe, kad pareiškėjas gali kelti grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos (toliau – ir ES) narių viešajai tvarkai ir vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams.

3. Pareiškėjas pažymėjo, kad jis taip pat turėjo pase supaprastinto tranzito dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini), galiojantį iki 2023 m. rugpjūčio 22 d. Atsakovo pareigūnui atsisakius jį įleisti į Lietuvos Respubliką, jis pasiteiravo, ar bus leista kirsti sieną, remiantis supaprastinto tranzito dokumentu. Pareigūnas paaiškino, jog, deklaravus, kad ketinama atvykti Vizos pagrindu, nebėra galimybės keisti deklaracijos turinio.

4. Pareiškėjas laikėsi pozicijos, jog Sprendimas yra neteisėtas bei nepagrįstas. Atkreipė dėmesį, kad Sprendime cituojamas Nutarimas reglamentuoja Rusijos Federacijos piliečių papildomo patikrinimo tvarką, o ne atsisakymo atvykti į Lietuvos Respubliką tvarką. Taip pat pabrėžė, jog jis turėjo visus teisės aktuose nurodytus dokumentus, suteikiančius teisę Rusijos piliečiams patekti į Lietuvos teritoriją. Pareiškėjas, 2023 m. kovo 14 d. kirsdamas valstybės sieną, nepažeidė jokių tranzitinio elgesio taisyklių, todėl atsakovas savo veiksmais nepagrįstai apribojo pareiškėjo teisę ginti savo poziciją VAAT nagrinėjamoje administracinėje byloje. Pareiškėjas M. K. nedalyvavo teismo posėdyje nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu, 2023 m. birželio 1 d. pateikė prašymą atidėti bylos nagrinėjimą, teigdamas, kad 2023 m. birželio 6 d. 13:15 val. jis išvyksta į (duomenys neskelbtini) dalyvauti numatyname teismo posėdyje.

5. Teismas protokoline nutartimi konstatavo, kad pareiškėjas tinkamai informuotas apie posėdį, tuo įvykdytos sąlygos, numatytos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 77 straipsnio 1 dalimi, teismas nėra nustatęs privalomo šalių dalyvavimo, pareiškėjo nedalyvavimas nėra kliūtis nagrinėti bylą iš esmės, pareiškėjo nurodoma nedalyvavimo teismo posėdyje priežastis nėra pripažįstama svarbia.

6. Atsakovas atsiliepime į pareiškėjo skundą nurodė, kad nesutinka su skundo argumentais, prašė atmesti skundą kaip nepagrįstą.

7. Atsakovas teigė, kad 2023 m. kovo 14 d. pareiškėjas automobiliu atvyko į Kybartų PKP iš Rusijos Federacijos Kaliningrado srities, turėdamas tikslą atvykti į Lietuvos teritoriją tam, kad galėtų dalyvauti VAAT administracinėje byloje Nr. eI2-3019-979/2023, kuris numatytas 2023 m. kovo 15 d. 10.30 val. Pagal teismo šaukimą numatytas nuotolinis teismo posėdis bei pateikta prisijungimo prie Zoom platformos nuoroda. Sprendimu buvo nuspręsta neįleisti pareiškėjo į Lietuvos Respubliką. Paaikšino, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – ir UTPĮ) 5 dalies 1 dalies nuostatomis, užsieniečiams, atvykstantiems į Lietuvos Respubliką, taikomos 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/399, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (toliau – ir Šengeno sienos kodeksas) nuostatos. Pažymėjo, kad Rusijos Federacijos piliečiams yra taikomas vizų režimas, t. y., atvykstant į Šengeno erdvę, asmenims yra būtina pasienio kontrolei pateikti galiojančią Šengeno vizą, jos neturint, būtina pateikti galiojančią leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą. Akcentavo, jog, remiantis 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009 nustatančio Bendrijos vizų kodekso (toliau – ir Vizų kodeksas) nuostatomis, vien galiojančios vizos turėjimas automatiškai nesuteikia teisės trečiosios šalies piliečiui atvykti į Šengeno valstybes. Į Šengeno erdvę atvykstantis asmuo turi atitikti ir kitas atvykimo sąlygas, numatytas Šengeno sienos kodekse (per išorinę Šengeno valstybių sieną vykstančiam asmeniui būtina pagrįsti numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir ar turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės valstybę arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jie tikrai būtų įleisti; asmenys neturi būti laikomi keliančiais grėsmę nei vienos iš valstybių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams).

8. Šengeno sienos kodekso nuostatos suteikia Tarnybos pareigūnams teisę išsamiai patikrinti atvykstančius ar išvykstančius trečiųjų šalių piliečius. Atsakovas pabrėžė, kad Tarnybos pareigūnai yra atsakingi ne tik už Lietuvos Respublikos valstybės sienų apsaugą, bet ir už visos Šengeno erdvės išorės sienų apsaugą. Priimdami sprendimus leisti atvykti trečiųjų šalių piliečiams, pareigūnai turi diskrecijos teisę vertinti, ar kyla abejonių dėl per valstybės sieną vykstančio asmens numatomo buvimo kitoje šalyje tikslo ir sąlygų tinkamo pagrindimo, pateiktos informacijos patikimumo, taip pat privalo įsitikinti, ar nėra neteisėtos migracijos grėsmės, neteisėto trečiųjų valstybių piliečių judėjimo Šengeno erdvėje. Pareigūnas vertina nustatytą aplinkybių visumą ir tik tada priima atitinkamą sprendimą. Pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1244 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ visoje Lietuvoje įvedė nepaprastąją padėtį, taip įvedant valstybės sienos apsaugos sustiprinimą, užsieniečių vizų režimo sugriežtinimą. Nepaprastosios padėties galiojimo metu, atsižvelgiant į Rusijos Federacijos vykdomą karinę invaziją į Ukrainą ir iš to kylančias grėsmes šalių saugumui, atsakovas ypatingai atsakingai ir griežtai atlieka visų iš trečiųjų šalių atvykstančių asmenų kontrolę. Per ES išorės sieną į Lietuvos teritoriją įleidžiami tik Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkantys Rusijos piliečiai.

9. Atsakovas nurodė, kad visos priemonės, kurių imasi Tarnybos pareigūnai vykdydami savo pareigas prie valstybės sienos, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams, t. y. nustatyti ir įvertinti, ar vykstantys per sieną asmenys nesukels pavojaus nei vienos Šengeno valstybės viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Pareigūnai betarpiškai bendrauja su vykstančiais per valstybės sieną asmenims, pateikdami jiems su vykimu aplinkybėmis susijusius klausimus. Pareiškėjo atveju Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos jaunesnysis specialistas 2023 m. kovo 14 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13PR-3506 paaikšino, kad 2023 m. kovo 14 d. apie 15.30 val. į Lietuvos Respubliką neįleistas pareiškėjas, kuris vyko su automobiliu. Neįleidimo priežastis – asmuo neatitinka sąlygų, numatytų Nutarime (neturi atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų). Minėtas pareigūnas 2023 m. gegužės 10 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13R-7163 papildomai paaikšino, kad pareiškėjas pateikė Vizą bei nurodė, jog pagal įteiktą šaukimą vyksta į VAAT posėdį. Apie asmenį pareigūnas informavo

pamainos vyresnįjį, kuris atliko išsamų pareiškėjo patikrinimą. Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos specialistas 2023 m. gegužės 10 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13PR-7149 nurodė, kad pareiškėjas neatitinka Nutarimo sąlygų – neturi atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų, nes šaukimas atvykti į teismo posėdį nesuteikia prioriteto, kadangi jame nurodyti prisijungimo prie nuotolinio teismo posėdžio duomenys. Pareiškėjas nesinaudojo šia galimybe, bet primygtinai stengėsi patekti į Šengeno erdvę. Remiantis minėtomis aplinkybėmis ir Nutarimo nuostatomis, buvo priimtas Sprendimas, nes pareiškėjas su savimi neturėjo atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

10. Atsakovo vertinimu, minėtos aplinkybės įrodė, kad pareiškėjui pagrįstai nebuvo leista atvykti į Lietuvos teritoriją. Pareiškėjas neatitiko trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygų, Sprendime aiškiai nurodyti jo priėmimo teisiniai bei faktiniai pagrindai, jo turinys bei forma atitiko tiek Lietuvos Respublikos, tiek ES teisės aktų reikalavimus, todėl pareiškėjo skundas nepagrįstas ir atmestinas.

II.

11. Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmai 2023 m. birželio 8 d. sprendimu atmetė pareiškėjo skundą.

12. Teismas iš byloje pateiktos medžiagos, be kita ko, nustatė, kad:

12.1. Pareiškėjas yra Rusijos Federacijos pilietis. 2023 m. kovo 14 d. pareiškėjas siekė automobiliu patekti per Kybartų PKP iš Rusijos Federacijos Kaliningrado srities į Lietuvos Respublikos teritoriją. Pareiškėjui buvo išduota C kategorijos viza (duomenys neskelbtini) (išduota 2021 m. gegužės 5 d., galiojanti iki 2026 m. balandžio 8 d.) ir supaprastinto tranzito dokumentas Nr. (duomenys neskelbtini) (galiojantis iki 2023 m. rugpjūčio 22 d.).

12.2. Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinė Sprendimu nusprendė neleisti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją. Sprendime teigiama, jog pareiškėjas neįleistas į Lietuvą, nes jis neatitinka atvykimo sąlygų į Lietuvą – neturi dokumentų, patiesinančių buvimo tikslą ir sąlygas pagal Nutarimą, ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams.

12.3. Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos jaunesnysis specialistas 2023 m. kovo 14 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13PR-3506 „Dėl neįleisto Rusijos piliečio“ nurodė, kad 2023 m. kovo 14 d. apie 15.30 val. Kybartų PKP į Lietuvą buvo neįleistas pareiškėjas, kuris vyko automobiliu. Neįleidimo priežastis – neatitinka sąlygų, numatytų Nutarime, (neturi atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų), todėl buvo surašytas Sprendimas.

12.4. Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos specialistas 2023 m. gegužės 10 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13PR-7149 „Dėl neįleisto Rusijos piliečio“ nurodė, jog 2023 m. kovo 14 d. apie 15.30 val. jaunesnysis specialistas jį informavo, kad į Lietuvą atvyko pareiškėjas, pateikė Vizą bei paaiškino, kad, pagal įteiktą šaukimą, jis vyksta į VAAT posėdį; patikrinimo metu nustatyta, jog pareiškėjas neatitinka sąlygų, numatytų Nutarime, kadangi jis nepateikė atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų. Remiantis Nutarimo nuostatomis, buvo priimtas Sprendimas, kuriame konstatuota, kad pareiškėjas neatitinka atvykimo sąlygų ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Pažymėjo, kad, surašius Sprendimą, pareiškėjas pateikė supaprastinto tranzito dokumentą, nurodydamas, jog vyks į teismo posėdį minėto dokumento

pagrindu. Pareiškėjui buvo paaiškinta, kad supaprastintas tranzitas – Rusijos Federacijos piliečio, vykstančio iš Rusijos teritorijos į Kaliningrado sritį bei atgal ir privalančio kirsti Lietuvos teritoriją, specialusis ir tiesioginis tranzitas sausuma, todėl pareiškėjui nebuvo leista kirsti sieną.

13. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs ginčui aktualų teisinį reguliavimą, be kita ko, UTPĮ, Šengeno sienos kodekso, Vizų kodekso nuostatas, pažymėjo, kad, pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gruodžio 13 d. nutarimą Nr. XIV-1657 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“, nuo 2022 m. gruodžio 17 d. 00 valandų 00 minučių buvo paskelbta nepaprastoji padėtis. Vyriausybė priėmė Nutarimą, kuris nustato sąrašą atvejų, kai Rusijos Federacijos piliečiams, kertantiems ES sieną, nėra taikomas individualus išsamus papildomas patikrinimas dėl jų atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

14. Teismas pažymėjo, kad nagrinėjamoje byloje nėra ginčo tarp proceso šalių, jog pareiškėjas neatitiko Nutarimo 1 punkte pateiktų kriterijų, todėl darė išvadą, kad, pareiškėjui atvykus į Kybartų PKP, atsakovo pareigūnai, remdamiesi Nutarimo 2 punkto nuostatomis, pagrįstai atliko pareiškėjo atvykimo sąlygų bei tikslo patikrinimą ir vertino, ar pareiškėjo atvykimas į Šengeno erdvę nesukels grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, vidaus saugumui visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

15. Vadovaujantis Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ duomenimis, teismas nustatė, kad VAAT buvo nagrinėjama administracinė byla Nr. eI2-3019-979/2023 (teismo proceso Nr. 3-61-3-00113-2023-5), kurioje pareiškėjas buvo viena iš proceso šalių. Minėtoje administracinėje byloje 2023 m. kovo 15 d. buvo numatytas teismo posėdis. Pareiškėjas iš esmės grindė būtinybę atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją 2023 m. kovo 14 d. tuo, kad jis nori dalyvauti VAAT posėdyje ir Kybartų PKP pateikė VAAT šaukimą administracinėje byloje Nr. eI2-3019-979/2023. Vertinant šaukimo turinį, buvo matyti, jog jame nėra jokių duomenų, kad teismas būtų nustatęs privalomą pareiškėjo dalyvavimą teismo posėdyje, šaukime aiškiai nurodyta informacija, kad vyks nuotolinis teismo posėdis, pateikta prisijungimo nuoroda prie vaizdo konferencijos programa vyksiančio teismo posėdžio. Teismas darė išvadą, kad pareiškėjas turėjo galimybę dalyvauti VAAT posėdyje nuotoliniu būdu, taip pat Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ duomenys patvirtino, jog minėtoje byloje pareiškėjo interesus atstovavo advokatas. Teismo vertinimu, Tarnyba Sprendime pagrįstai nurodė, kad pareiškėjo pateiktas šaukimas nepagrindžia jo atvykimo į Lietuvos Respublikos teritoriją tikslo ir sąlygų.

16. Teismas pažymėjo, kad pareiškėjas, susipažinęs su Sprendimu, Kybartų PKP pareigūnui pateikė galiojančią supaprastinto tranzito dokumentą ir pareiškė norą kirsti valstybės sieną. Vyriausybės 2003 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. 796 „Dėl supaprastinto tranzito dokumento ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento įvedimo ir išdavimo tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Supaprastinto tranzito dokumento ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento įvedimo ir išdavimo tvarkos 2 punkte nurodyta, kad supaprastintas tranzitas – Rusijos Federacijos piliečio, vykstančio iš Rusijos Federacijos teritorijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ir atgal ir privalančio kirsti Lietuvos Respublikos teritoriją, specialusis ir tiesioginis tranzitas sausuma, o Supaprastinto tranzito dokumentas – specialusis tranzitą supaprastinantis leidimas, išduodamas atvykti daug kartų visomis sausumos transporto priemonėmis. Teismas įvertino, kad supaprastinto tranzito dokumentas suteikia teisę Rusijos Federacijos piliečiams per Lietuvos Respublikos teritoriją patekti iš / į Kaliningrado srities iš / į Rusijos Federacijos teritoriją. Minėtas dokumentas nesuteikia teisės asmeniui likti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir ši aplinkybė pareiškėjui, kaip Kaliningrado srities gyventojui, turėjo būti žinoma. Teismo vertinimu, pareiškėjas, turėdamas tikslą dalyvauti VAAT posėdyje ir pateikdamas Tarnybos pareigūnui supaprastinto tranzito dokumentą, siekė suklaidinti jį.

17. Iš byloje esančių rašytinių įrodymų ir paaiškinimų teismas nustatė, kad buvo atliktas individualus papildomas išsamus patikrinimas, kurio metu pareigūnai priėmė Sprendimą, nurodydami, jog pareiškėjas yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Teismas pažymėjo, kad pareigūnai rinko, tyrė ir vertino įrodymus pareiškėjo nurodytų aplinkybių, reikšmingų leidimui atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją išnagrinėti ir sprendimui priimti, kontekste. Atsakovo atliktas pareiškėjo nurodytų aplinkybių ir surinktų duomenų vertinimas buvo atliktas racionaliai, visapusiškai ir objektyviai. Tarnyba pateikė visus savo Sprendimo motyvus dėl visų esminių pareiškėjo argumentų.

18. Teismas nurodė, kad pareiškėjo skundo argumentai neleido suabejoti Tarnybos padarytų išvadų pagrįstumu ir teisėtumu dėl pareiškėjui nesuteikto leidimo patekti į Lietuvos Respublikos teritoriją ir kirsti valstybės sienas. Pareiškėjas neatitiko UTPI 5 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų, nebuvo nustatyta, kad egzistuoja papildomos individualios aplinkybės ar išimtys. Teismas, atsižvelgdamas į byloje esančių įrodymų visumą, darė išvadą, kad pareigūnai surinko išsamią informaciją apie pareiškėją ir tinkamai įvertino jo pateiktus dokumentus ir paaiškinimus turimos informacijos kontekste.

19. Įvertinęs nustatytas faktines bylos aplinkybes bei aptartą teisinį reguliavimą, teismas darė išvadą, kad atsakovas, priimdamas Sprendimą, nepažeidė valstybės sienos kontrolę ir užsieniečių teisinę padėtį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, atsižvelgė į specialiose duomenų bazėse ir informacijos šaltiniuose pateiktus duomenis apie kertančius valstybės sieną asmenis, nurodė Sprendimo priėmimo priežastis, motyvus (pareiškėjas nepateikė dokumentų, pateisinančių buvimo Lietuvos Respublikoje tikslą bei sąlygas, ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams) bei, laikydamasis tokio sprendimo formos ir turinio reikalavimų, surašė Sprendimą (Sprendimas pateiktas Šengeno sienos kodekso V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, užpildant atitinkamas vietas ir įrašant reikiamus duomenis). Teismas konstatavo, jog pareiškėjui buvo neleista atvykti į Lietuvos Respubliką kertant sieną, turint tam teisinį pagrindimą.

20. Teismas, įvertinęs aplinkybių ir bylos rašytinių įrodymų visumą, nenustatęs ginčijamo Sprendimo neteisėtumo pagrindų, atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą.

21. Netenkinęs pareiškėjo skundo reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, teismas netenkino ir išvestinio skundo reikalavimo dėl Tarnybos įpareigojimo pašalinti iš atvykimo – išvykimo kontrolės sistemos duomenis, susijusius su Sprendimu.

III.

22. Pareiškėjas apeliaciniame skunde prašo panaikinti Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2023 m. birželio 8 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – patenkinti pareiškėjo skundą.

23. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodo, kad:

23.1. Pirmosios instancijos teismas nenustatė, kokiais įrodymais remdamasis pareiškėjas kelia grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Teismas tik formaliais pagrindais, esant galiojantiems dokumentams, leidžiantiems atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją, padarė išvadą, kad pareiškėjas yra asmuo,

keliantis grėsmę Lietuvos Respublikos teritorijoje, šios valstybės ir kitų ES šalių nacionaliniam saugumui.

23.2. Teismas nesiaiškino, ar pareiškėjas turėjo teisę asmeniškai dalyvauti VAAT posėdyje, kai bylos nagrinėjimas paskirtas internetu naudojant programą Zoom, ar atsisakymas atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją nebuvo galimybės kreiptis į teismą apribojimas. Pareiškėjas mano, kad bylos nagrinėjimo internetu naudojant programą Zoom paskyrimas nepanaikina jo teisės asmeniškai dalyvauti nagrinėjant bylą, todėl jo galimybės kreiptis į teismą buvo apribotos.

23.3. Iš teisinio reguliavimo ir teismų praktikos matyti, kad atsisakymas leisti atvykti kertant Lietuvos Respublikos sieną galimas tik esant motyvuotam sprendimui, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Tačiau iš ginčijamo Tarnybos Sprendimo neišku, kuo remdamasis atsakovas nusprendė, kad pareiškėjas yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, nors pareiga pagrįsti sprendimą nesuteikti pareiškėjui leidimo atvykti kertant sieną į Lietuvos Respubliką ir Sprendime nurodyti aiškias atsisakymo priežastis yra įtvirtinta Šengeno kodekso 14 straipsnio 2 dalyje. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pažymima, kad konkretaus užsieniečio teisinė padėtis dažniausiai yra unikali. Sprendžiant dėl užsieniečio gyvenimo (buvimo) Lietuvoje galimybės, kuri kelia grėsmę valstybės saugumui, atliekamas perspektyvinis (į ateitį orientuotas) vertinimas. Tai reiškia, kad tam tikras situacijos prognozavimas šiuo atveju yra neišvengiamas. Tačiau šis procesas negali būti pagrįstas vien tik spėjimais ir įtarinėjimais. Jis turi būti pagrįstas nustatytais faktais, ypač ankstesniais asmens veiksmais ir jų pobūdžiu. Pareiškėjas pažymi, kad, esant panašioms aplinkybėms, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priėmė teisminį aktą dėl administracinės bylos Nr. eI2-3019-979/2023, teismo proceso Nr. 3-61-3-00113-2023-5, jo naudai. Skundžiamo Sprendimo priėmimas pažeidžia vienodą teismų praktiką.

24. Atsakovas Tarnyba atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

25. Atsakovas atsiliepime pakartoja ginčui aktualias faktines aplinkybes ir pirmosios instancijos teismui nurodytus argumentus, papildomai pažymėdamas, kad iš pareiškėjo skundo pirmosios instancijos teismui bei apeliacinio skundo turinio matyti, jog ginčijamame Sprendime nurodytos atsisakymo leisti atvykti kertant sieną priežastys pareiškėjui yra žinomos, o tariamas minėto atsisakymo leisti atvykti aplinkybių ar teisinio pagrindo nežinojimas nesutrukdė pareiškėjui įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Atsakovo vertinimu, atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, skundžiamas Sprendimas neturėtų būti laikomas turinčiu esminių trūkumų, todėl turi būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu. Atsakovas teigia, kad Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos pareigūnai, vykdydami savo tiesiogines funkcijas, priėmė teisėtą bei pagrįstą Sprendimą. Nenustačius pareigūnų neteisėtų veiksmų, nėra teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo apeliacinį skundą jame nurodytais motyvais.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

26. Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Tarnybos Pagėgių rinktinės Sprendimo, kuriuo pareiškėjui buvo atsisakyta leisti atvykti į Lietuvos Respubliką, teisėtumo ir pagrįstumo.

27. Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, apeliaciniame skunde akcentuoja, kad teismas nevertino visų byloje esančių įrodymų, nenustatė, kokiais įrodymais remdamasis pareiškėjas kelia grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, formaliais pagrindais pripažino, kad Tarnyba teisėtai neįleido pareiškėjo į Lietuvos Respubliką.

28. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 140 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad teismas peržengia apeliacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas arba kai neperžengus apeliacinio skundo ribų būtų reikšmingai pažeistos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai. Teismas taip pat patikrina, ar nėra šio įstatymo 146 straipsnio 2 dalyje nurodytų sprendimo negaliojimo pagrindų. Atsižvelgusi į minėtas nuostatas bei byloje nenustačiusi sprendimo negaliojimo pagrindų bei aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, teisėjų kolegija šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą tikrina neperžengdama apeliacinio skundo ribų.

29. Teisėjų kolegija, patikrinusi bylą ABTĮ 140 straipsnyje nustatyta tvarka, sutinka su pirmosios instancijos teismo padarytomis išvadomis. Bylą nagrinėjęs teismas įvertino esminius pareiškėjo teiktus argumentus. Priimdamas ginčijamą sprendimą pirmosios instancijos teismas rėmėsi įstatymo nustatyta tvarka surinktais ir teismo bylos nagrinėjimo metu patikrintais įrodymais, sprendime nuosekliai ir išsamiai išdėstė, kuriais įrodymais grindžiamos teismo išvados, o kurie įrodymai atmetami. Pareiškėjas apeliaciniame skunde kitų aplinkybių, kurių nebūtų įvertinęs pirmosios instancijos teismas, iš esmės nenurodė, apeliaciniame skunde nepateikė teisiškai pagrįstų argumentų, suteikiančių pagrindą pirmosios instancijos teismo nustatytas aplinkybes vertinti kitaip, nei jas įvertino teismas. Dėl nurodytų priežasčių apeliacinės instancijos teismas pasisako tik tais aspektais, kuriais atsakant į apeliacinio skundo argumentus papildomos sprendime padarytos išvados.

30. Byloje nustatyta, kad pareiškėjas yra Rusijos Federacijos pilietis, 2023 m. kovo 14 d. jis siekė automobiliu patekti iš Rusijos Federacijos Kaliningrado srities į Lietuvos Respublikos teritoriją per Kybartų PKP. Pareiškėjui buvo išduota 2021 m. gegužės 5 d. C kategorijos viza (duomenys neskelbtini), galiojanti iki 2026 m. balandžio 8 d. Taip pat pareiškėjui išduotas supaprastinto tranzito dokumentas Nr. (duomenys neskelbtini), galiojantis iki 2023 m. rugpjūčio 22 d. Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinė Sprendimu nusprendė neleisti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją. Sprendime teigiama, jog pareiškėjas į Lietuvos Respubliką neįleistas, nes neatitinka atvykimo sąlygų į Lietuvos Respubliką – neturi dokumentų pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas pagal Nutarimą ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams.

31. Užsieniečių atvykimo ir išvykimo, buvimo ir gyvenimo, prieglobsčio ir laikinosios apsaugos Lietuvos Respublikoje suteikimo, integracijos ir sprendimų dėl užsieniečių teisinės padėties apskundimo tvarką ir kitus užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus reglamentuoja UTPĮ. Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad užsieniečio neįleidimo į Lietuvos Respubliką sąlygos nustatomos vadovaujantis Šengeno sienų kodeksu. To paties straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad sprendimą neįleisti užsieniečio į Lietuvos Respubliką priima Valstybės sienos apsaugos tarnyba. UTPĮ 9 straipsnio 2 dalis nustato, kad valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai, įleisdami užsieniečių į Lietuvos Respubliką, turi nustatyti, ar jis atitinka Šengeno sienų kodekse nustatytas sąlygas ir ar nėra priežasčių, nustatytų Šengeno sienų kodekse, dėl kurių užsienietis turi būti neįleidžiamas į Lietuvos Respubliką. Valstybės sienos apsaugos tarnyba,

kontroliuodama atvykstančius užsieniečius, bendradarbiauja su atitinkamomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis, užsienio valstybių institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis, vadovaudamasi Lietuvos Respublikai įsigaliojusiomis tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais.

32. Šengeno sienų kodekso 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 6 straipsnio 5 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas. Atsisakyti leisti atvykti galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant. Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliota priimti sprendimą atsisakyti leisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

33. Taigi iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys, galima atsisakyti leisti atvykti į Lietuvos Respubliką.

34. Nagrinėjamu atveju Sprendime buvo nurodytos dvi priežastys, dėl kurių Rusijos Federacijos piliečiui M. K. nebuvo leista atvykti į Šengeno erdvę: 1) pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams; 2) pareiškėjas neturėjo atitinkamų dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas.

35. Pagal Reglamento Nr. 539/2001 1 straipsnio 1 dalį ir I priedą, Rusijos Federacijos piliečiams yra taikomas vizų režimas, t. y., atvykstant į Šengeno erdvę, Rusijos Federacijos piliečiai privalo pateikti pasienio kontrolei galiojančią Šengeno vizą, jos neturint, pateikti galiojančią leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą. Be vizos turėjimo reikalavimo, į Šengeno erdvę atvykstantis asmuo turi atitikti ir kitas atvykimo sąlygas numatytas Šengeno sienų kodekse.

36. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 2022 m. vasario 24 d. pradėta atvira Rusijos Federacijos karinė agresija prieš Ukrainą, 2022 m. kovo 10 d. Nutarimu visoje Lietuvos Respublikoje įvedė nepaprastąją padėtį bei sugriežtino vizų išdavimo užsieniečiams režimą, t. y. sustabdė Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečių prašymų išduoti vizas priėmimą ir sprendimų dėl šių prašymų priėmimą Lietuvos Respublikos vizų tarnybose užsienyje, išskyrus atvejus, kai dėl vizų išdavimo tarpininkauja Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija. 2022 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. XIV-1413 nepaprastoji padėtis nuo 2022 m. rugsėjo 16 d. įvesta visame pasienio ruože prie Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Baltarusijos Respublika, pasienio ruože prie Lietuvos Respublikos valstybės sienos su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi ir pasienio kontrolės punktuose, esančiuose ne pasienio ruožo teritorijoje, o šio nutarimo 2 straipsnio 2 dalyje, vadovaujantis Nepaprastosios padėties įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi, nustatyta riboti Rusijos Federacijos piliečių vykimą per Europos Sąjungos išorės sieną, o Tarnybai nustatyta užtikrinti, kad per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją būtų įleidžiami tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai.

37. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarime Nr. 937 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai gali būti įleidžiami per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją nepaprastosios padėties metu, nustatymo“ 1 punkte įtvirtinti kriterijai,

kuriuos atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai gali būti įleidžiami per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją nepaprastosios padėties metu, jei jie: 1.1. tenkina Šengeno sienų kodekse nustatytas atvykimo sąlygas, ir atitinka bent vieną šių sąlygų: 1.1.1. turi vienos iš Šengeno valstybių, Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ar Šveicarijos Konfederacijos išduotą leidimą gyventi; 1.1.2. turi vienos iš visą Šengeno acquis taikančių Šengeno valstybių išduotą ilgalaikę nacionalinę vizą; 1.1.3. naudojami supaprastintu asmenų tranzitu iš Rusijos Federacijos teritorijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ir atgal ir turi išduotą Supaprastinto tranzito dokumentą arba Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą; 1.1.4. turi pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 810/2009, nustatantį Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) su visais pakeitimais išduotą vizą ir: 1.1.4.1. yra Lietuvos Respublikos piliečių šeimos nariai (sutuoktiniai, asmenys, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, tėvai (įtėviai), seneliai, vaikai (įvaikiai), anūkai, taip pat išlaikytiniai), globėjai; 1.1.4.2. yra Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės ar Šveicarijos Konfederacijos piliečio šeimos nariai (kaip jie apibrėžiami 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB); 1.1.4.3. yra ekipažų ir įgulų nariai, dirbantys tarptautinius krovinių ir keleivių vežimus vykdančiose įmonėse ar vykstantys tarptautinius krovinių ir keleivių vežimus į Europos Sąjungos valstybes nares ar iš jų ar tranzitu per Lietuvos Respubliką, taip pat jūrininkai ir jūrų prekybos laivų įgulos nariai, vykstantys į savo darbo vietą laive arba grįžtantys iš jos; 1.1.4.4. atvyksta į Lietuvos Respubliką dėl humanitarinių priežasčių ir tokių asmenų šeimos nariai (kaip jie apibrėžiami Direktyvoje 2004/38/EB); 1.1.4.5. naudojami imunitetais ir privilegijomis pagal 1961 m. Vienos konvenciją dėl diplomatinio santykių arba 1963 m. Vienos konvenciją dėl konsulinio santykių ir yra Rusijos Federacijos diplomatinio atstovybių ir konsulinio įstaigų personalo darbuotojai, akredituoti Europos Sąjungos valstybėje narėje arba paskirti į Europos Sąjungos valstybę narę, ir jų šeimos nariai (kaip jie apibrėžiami Direktyvoje 2004/38/EB); 1.1.4.6. yra Rusijos Federacijos diplomatiniai kurjeriai ar ad hoc kurjeriai, pateikę oficialų dokumentą, patvirtinantį jų statusą ir diplomatinio pašto siuntos gabenimą; 1.1.4.7. yra kiti, negu nurodyti šio nutarimo 1.1.4.5. papunktyje, Rusijos Federacijos diplomatinio atstovybių ir konsulinio įstaigų personalo darbuotojai, vykstantys tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją oficialioms pareigoms vykdyti, taip pat tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją vykstantys asmenys trumpalaikiam buvimui dėl techninės pagalbos teikimo Europos Sąjungos valstybėje narėje akredituotoje Rusijos Federacijos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, ir jų šeimos nariai (kaip jie apibrėžiami Direktyvoje 2004/38/EB); 1.1.4.8. vyksta vienkartinę kelionę Rusijos Federacijos suformuotu keleiviniu traukiniu, vykstančiu iš Rusijos Federacijos teritorijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją ar atgal.

38. Nutarimo 2 punkte nurodyta, kad Rusijos Federacijos piliečiams, nenurodytiems šio nutarimo 1 punkte, taikomas individualus papildomas išsamus patikrinimas dėl jų atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

39. Taigi šiuo atveju sprendžiant pareiškėjo, kuris neatitinka Nutarime nurodytų kriterijų, atvykimo į Lietuvos Respubliką klausimą turėjo būti atliktas papildomas išsamus patikrinimas dėl jo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

40. Byloje nustatyta, kad Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos specialistas A. S. 2023 m. gegužės 10 d. tarnybiniame pranešime Nr. 13PR-3506 „Dėl neįleisto Rusijos piliečio“

nurodė, kad Tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos veikimo teritorijoje prevencinių saugumo priemonių plano „Filtrai-C“ metu tarnybos Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos Kybartų PKP 2023 m. kovo 14 d. nuo 8.30 val. iki 19.30 val. vykdė pasienio sargybą „Pasienio tikrinimo postas“, skirta užduotis „Posto pamainos vyresnysis“. Apie 15.30 val. jaunesnysis specialistas K. J., kuris vykdė sargybą „Pasienio tikrinimo postas“, tarnybines užduotis „Transporto priemonių tikrinimas“ ir „Dokumentų tikrinimas“, darbo vieta Nr. 1, 2 (atvykimas į Lietuvos Respubliką), informavo jį, kad į Lietuvos Respubliką atvyksta Rusijos Federacijos pilietis M. K., gim. (duomenys neskelbtini), paso Nr. (duomenys neskelbtini), automobiliu (duomenys neskelbtini) (RUS reg.). Vykimui į Lietuvos Respubliką jis pateikė „C“ tipo vizą Nr. (duomenys neskelbtini), išduotą 2021 m. gegužės 5 d., bei nurodė, kad, pagal įteiktą šaukimą, jis vyksta į VAAT posėdį. Buvo atliktas patikrinimas antroje kontrolės linijoje, kadangi nepaprastosios padėties metu Rusijos Federacijos piliečiams yra taikomas nuodugnus atvykimo sąlygų bei tikslo patikrinimas. Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad M. K. neatitinka sąlygų (neturi atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų), numatytų Nutarime, nes šaukimas atvykti į teismo posėdį nesuteikia prioriteto, kadangi šaukime buvo nurodyti prisijungimo duomenys prie nuotolinio teismo posėdžio. Asmuo nesinaudojo šia galimybe, bet primygtinai stengėsi patekti į Šengeno erdvę. Remiantis Nutarimu, buvo priimtas sprendimas, kad asmuo neatitinka atvykimo sąlygų (neturi atvykimo tikslą patvirtinančių dokumentų) ir yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Surašius atsisakymą leisti atvykti kertant sieną Nr. 23S28260 bei paaiškinus, kad „C“ tipo viza neatitinka atvykimo sąlygų, M. K. pateikė supaprastinto tranzito dokumentą Nr. (duomenys neskelbtini), nurodydamas, kad vyks į posėdį su supaprastinto tranzito dokumentu.

41. Sutiktina su pirmosios instancijos teismo ir atsakovo vertinimu, kad Tarnybos pareigūnai Sprendime pagrįstai nurodė, kad pareiškėjo pateiktas šaukimas dalyvauti VAAT posėdyje nuotoliniu būdu nepagrindžia jo atvykimo į Lietuvos Respublikos teritoriją tikslų ir sąlygų. Be to, supaprastinto tranzito dokumentas nesuteikia teisės asmeniui likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, todėl pareiškėjas, turėdamas tikslą dalyvauti VAAT posėdyje, negalėjo tikėtis, jog pateiktas supaprastinto tranzito dokumentas leis jam atvykti į Lietuvos Respubliką ir joje likti iki teismo posėdžio.

42. Įvertinusi galiojantį teisinį reguliavimą ir faktines aplinkybes, teisėjų kolegija daro išvadą, kad, galiojant nepaprastajai padėčiai Lietuvos Respublikoje bei pasienyje su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika, be kita ko, esant pasikeitusiam reglamentavimui dėl Rusijos Federacijos piliečių vykimo per Europos Sąjungos išorės sieną ribojimo, pareiškėjo Šengeno valstybės „C“ tipo viza ir deklaruotas vykimo per Lietuvos Respubliką tikslas (dalyvauti VAAT teismo posėdyje) negalėjo būti laikomas atitinkančiu Nutarimo nustatytus kriterijus. Pagal nustatytas faktines aplinkybes pareiškėjas pagrįstai nukreiptas patikrai į antrąją kontrolės liniją Nutarimo 2 punkte nurodytam individualiam papildomam išsamiam patikrinimui dėl atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

43. Byloje nėra ginčo, kad pirmosios ir antrosios linijos patikrinimą atlikę Tarnybos pareigūnai K. J. ir A. S. duomenų bazėse nerado informacijos apie pareiškėją, kuri sudarytų pagrindą laikyti jį keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Išvada, kad pareiškėjas kelia grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, padaryta iš esmės remiantis tuo, kad pareiškėjo atžvilgiu negali būti taikomi Nutarimo 1 punkte numatyti kriterijai, pareiškėjas, pateikdamas supaprastinto tranzito dokumentą, galimai siekė suklaidinti pareigūną.

44. Lietuvos vyriausias administracinis teismas, aiškindamas klausimą dėl Rusijos Federacijos piliečių vykimo į Lietuvos Respubliką kertant sieną aktualaus Nutarimo taikymo aspektu, akcentuoja, kad išvados dėl asmens keliamos grėsmės vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams negali būti pagrįstos prielaidomis (spėjimais ir / ar įtarimais), jos turi būti paremtos objektyviai nustatytais faktais (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1498-822/2023), kurie būtų pagrindas daryti išvadą, kad egzistuoja pakankamai reali ir akivaizdi grėsmės valstybės saugumui galimybė (žr. pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A858-1810/2010, 2016 m. liepos 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3784-662/2016, 2018 m. balandžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3741-552/2018).

45. Teisėjų kolegijos vertinimu, iš skundžiamo Sprendimo turinio iš esmės nėra neaišku, kuo remdamasis atsakovas padarė išvadą, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Nors Tarnybos pareigūnai laikėsi Šengeno sienų kodekse nustatytos tvarkos, t. y. Sprendimą priėmė užpildydami standartinį blanką, atitinkantį Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytą „Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“ standartinio blanko turinį ir formą, nurodė atsisakymo įleisti į Lietuvos Respubliką priežastis, be kita ko, pateikė pareiškėjui paaiškinimą jam suprantama rusų kalba, tačiau byloje nenustatytos priežastys, kurios sudarytų pagrindą pripažinti, kad pareiškėjas laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams. Šios priežastys nenurodytos ir skundžiamame Sprendime.

46. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 p.) bei administracinio sprendimo motyvai (6 p.).

47. Teisėjų kolegijos vertinimu, Sprendimo dalis, kuria konstatuojama, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, yra nemotyvuota ir nepagrįsta byloje esančiais įrodymais, taigi ji neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų reikalavimų. Todėl ši Sprendimo dalis naikintina.

48. Įvertinus tai, kad panaikintos Sprendimo dalies pagrindu pareiškėjo atžvilgiu buvo atlikta atžyma atvykimo ir išvykimo sistemoje, panaikinus minėtą Sprendimo dalį, tenkintinas pareiškėjo prašymas įpareigoti atsakovą pašalinti neteisėtai į atvykimo – išvykimo kontrolės sistemą įvestus duomenis, susijusius su panaikinta Sprendimo dalimi.

49. Dėl nurodytų priežasčių užsieniečio apeliacinis skundas tenkinamas iš dalies, o pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeičiamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 3 punktu, teisėjų kolegija

nutaria:

Pareiškėjo M. K. apeliacinį skundą tenkinti iš dalies.

Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2023 m. birželio 8 d. sprendimą pakeisti.

Pareiškėjo M. K. skundą tenkinti iš dalies.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023 m. kovo 14 d. sprendimo Nr. 23S28260 „Atsisakymas leisti atvykti kertant sieną“ dalį, kurioje pripažinta, kad pareiškėjas laikomas keliantis grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, panaikinti.

Įpareigoti atsakovą Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pagėgių rinktinę pašalinti į atvykimo – išvykimo kontrolės sistemą įvestus duomenis, susijusius su panaikinta Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023 m. kovo 14 d. sprendimo Nr. 23S28260 „Atsisakymas leisti atvykti kertant sieną“ dalimi.

Kitą pareiškėjo skundo dalį atmesti.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Audrius Bakaveckas
Rasa Ragulskytė-Markovienė
Ernestas Spruogis